

блаженни думи намъ се пада да прибавимъ само: миръ и на твоя прахъ, тружениче, за пламенната ти любовъ къмъ отечеството! — По съображения, които читателятъ и самъ ще си направи, плѣвенското и врачанското дѣвически училища не са се явили по-късно отъ 1843 и 1844 год.

Връстници съ горнитѣ двѣ училища ще изѣзжтъ и основанитѣ съ помощта на просвѣтения радѣтель за народното образование — д-ръ *Петъръ Беронъ (Бероничъ)* — женски училища въ Котелъ, Елена, Шуметь, Сливень и Търново, за които свѣдѣния намираме пакъ у Ф. Въ доиската изъ Котелъ (Люб. 1846, септ., 142—3) за училищнитѣ испити, между друго, четемъ: „но най-превосходна обаче благодарностъ показва онова училище, въ което се учатъ момичета, които общо ся изпитаха на чисто прочитанѣ, на чисто и добре писаніе, и въ пѣкои си правила Аритметически и пр. и пр. на двенній день въ Котелъ съществуватъ. Божією милостію, тия слѣдующи училища: едно Еллинско, едно славенско, две взаимноучителни, и едно дѣвическо, което прѣди малко години состави и положи наредъ негово благородіе и негова родолюбивѣйна милость Преизицный дѣваръ Господинъ Петръ Беронъ, родомъ Котленецъ, и плаща той за това училище на учителитѣ“. По извѣстия отъ истия дописникъ, Ф. по-надолу, въ статийката си за женското образование, обажда за отварянето и на другитѣ горѣпоменжти дѣвически школи. Къмъ тѣхъ трѣбва да притуримъ и Разградското женско училище, на което Беронъ съ писмо отъ 16. септ. 1846 обѣщава да отпуща всѣка година по 20 жълтици помощ¹⁾.

Напоконъ вече отдѣлнитѣ дѣвически училища едно по друго се прѣсаждатъ и отъ година на година се умножаватъ вредомъ низъ България, безъ изключение и на югозападнитѣ ѝ покрайнини. Знаемъ, напр., че Велесъ е ималъ таквовъ училище на 1851—52 г., по-рано сир. отъ Габрово (1856). За честь на българката, нека го кажемъ, че тя не само съчувствено се е отнесла къмъ първитѣ трудове, полагани за образованието ѝ, но и сама е взела скоро дѣлъ въ тѣхъ, като е исварала изъ срѣдата си работници, които подъ видъ на скромни монахини, дѣвци и майки съ присърдце се заловили, да служатъ на учебното дѣло, да отварятъ женски (нѣгдѣ и смѣсени) училища, нѣкои дори въ 3—4 и по-вече мѣста; а отъ 1856 се явяватъ вече и първи учителки, възпитани въ европейски училища или пансиони. Нѣма да на-

¹⁾ За Бероничитѣ женски училища гл. бПСв. IV, 131; ПСл. XXVIII — XXX, 804—5; *Миларовъ*, Биогр. на Априловъ, 32; Бълг. Прѣгл. VII 68.